

Jaana Strandman ps ym.

Kirjallinen kysymys keliakiakorvauksen käyttöönottamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Vahvassa ja välittävässä hallitusohjelmassa halutaan osoittaa pysyvää rahoitusta sosiaalisen oikeudenmukaisuuden vahvistamiseksi. Tämä toimenpide palauttaa keliakiakorvauksen alaikäisille ja alemman tulotason aikuisille. Selvityksessä on myös korvauksen palauttaminen mahdollisesti kaikille keliaakikoille.

Kun selvitetään mahdollista käyttöönottoa kaikille keliaakikoille, on hyvä huomata, että keliakiaan ei ole olemassa lääkehoitoa, vaan sen ainoa hoitomuoto on elinikäinen ja ehdottoman tarkka sekä yksilölle kallis gluteeniton erityisruokavalio. Tämän vuoksi korvauksen maksaminen on perusteltua ja yhdenvertaista suhteessa muihin autoimmuunisairauksiin. Keliakiakorvausta maksetaan esimerkiksi Norjassa 105 euroa kuukaudessa, Kreikassa 100 euroa kuukaudessa ja Belgiassa 38 euroa kuukaudessa (vuonna 2022). Suomessa ei tällä hetkellä makseta tukea sairauden hoitoon yli 16-vuotiaille keliakiaa sairastaville.

Suomen väestöstä tutkimusten mukaan keliakiaa sairastaa noin kaksi prosenttia eli yli 100 000 henkilöä. On arvioitu, että vain kolmasosa on diagnosoitu. Keliakia on elinikäinen, parantumaton autoimmuunisairaus, jossa vehnän, ohran ja rukiin sisältämä valkuaisaine, gluteeni, aiheuttaa ohutsuolen limakalvolla tulehdusreaktion ja suolinukan vaurion. Hoitamaton keliakia altistaa vakaville ja kalliille lisäsairauksille, kuten suolistosyövälle, lapsettomuuteen ja lonkkamurtuman hoitoon. Hoitamattomilla keliaakikoilla on jopa 30 prosenttia muuta väestöä enemmän masennusta, uupumusta ja muita psykiatrisia oireita. Korvauksen palauttaminen voi osaltaan olla vähentämässä hoitamattomien keliaakikkojen määrää.

Tutkimuksen mukaan maailmanlaajuisesti gluteenittoman ruoan ongelmia ovat sen saatavuus, korkea hinta ja ruokavalion rajoittava luonne. Keliakialiiton tekemän hintaselvityksen mukaan gluteeniton ruokavaliohoito aiheuttaa ylimääräisiä kustannuksia yli 700 euroa vuodessa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millä aikataululla ja minkä suuruisena hallitusohjelman mukainen keliakiakorvaus otetaan käyttöön ja

milloin selvitetään korvauksen käyttöönotto kaikille keliaakikoille?

Kirjallinen kysymys KK 171/2023 vp

Helsingissä 27.10.2023

Jaana Strandman ps

Timo Suhonen sd

Sari Tanus kd